

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljárófelperes neve (felperes címe) felperesnek - a ... jogi előadó által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. január 7-én kelt 64.P.24.425/2010/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 14.400 forint, valamint a perköltsége megfizetésére.

Követelését elsődlegesen jogalap nélküli gazdagodás, másodlagosan közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén terjesztett elő. Igényét arra alapította, hogy az alperes jogellenesen helyezett el a gépkocsiján kerékbilincset, ezért köteles megtéríteni a kerékbilincs eltávolításának díját.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint jogszerűen járt el az ügyben.

Kifejtette, hogy a felek között a Ptk. 198. §-ának (3) bekezdése alapján szerződéses jogviszony jött létre, ezért a jogalap nélküli gazdagodás szabályai - azok szubszidiárius jellege folytán - a jelen esetben nem alkalmazhatók.

A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény vonatkozásában az alperes arra hivatkozott, hogy a kerékbilincs leszerelése egy a felperes által kezdeményezett szolgáltatás volt, amelynek díját jogszabály alapján köteles megfizetni. A felek között tehát közhatalmi aktus folytán létrejött kötelmi jogviszony áll fenn. A közhatalmi aktus hatálytalanítására kizárólag a kerékbilincs-alkalmazás intézkedéssel szemben igénybe vett jogorvoslat útján van mód. A felperes a panasz előterjesztésére biztosított 8 napos határidőt elmulasztotta, ezért a jogorvoslati kérelme elutasításra került. Az elutasító határozattal szemben nem élt jogorvoslattal, így további jogorvoslatra már nincs lehetősége. Ugyanakkor ... Község Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala mint szabálysértési hatóság eljárása során a felperes jogvédelmet nyerhetett volna, ezen eljárás azonban lefolytatásra nem került. Így a felperes esetleges kára a szabálysértési eljárásban és nem az alperes tevékenységével összefüggésben keletkezett. Ezt meghaladóan a korábbiakban kifejtettek szerint a jogellenes magatartás sem állapítható meg, mert a kerékbilincs felszerelése jogszerűen történt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 forint perköltséget.

Határozatában tényként állapította meg, hogy a felperes 2007. augusztus 25-én ...en, a kerületben, a ... út ... számmal szemben a járda és füves terület közötti földszávon parkolt. Az alperes kerékbilincset helyezett el az autóra, amelyet a helyszínen 14.400 forintos költség ellenében szerelt le. Az alperesi feljelentés folytán indult szabálysértési eljárást elévülés miatt az elsőfokú szabálysértési hatóság megszüntette.

Jogi indokolásában a Budapest Főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 19/2005. (IV. 22.) Fővárosi Közgyűlési rendelet (R.) 2. §-ában foglaltak szerint megállapította, hogy a Városliget - figyelemmel a R. 1. számú mellékletében foglaltakra is - olyan védett övezetnek minősül, ahol a várakozás feltételhez kötött. Erre tekintettel a R. 3. § (2) bekezdésében írtak értelmében az oda való behajtáshoz, illetőleg az ott történő várakozáshoz a Fővárosi Közterület-felügyelet hozzájárulása szükséges. Ilyen hozzájárulással a felperes nem rendelkezett, ezért a R. 42. §-ának (1) bekezdése értelmében szabálytalanul elhelyezett járművére az alperes jogszerűen helyezett fel kerékbilincset. Ebből következően a kereset sem a Ptk. 361. § (1) bekezdésében, sem a Ptk. 349. § (1) bekezdésében írtak szerint nem lehet megalapozott. Rögzítette még az elsőfokú bíróság, hogy a jogvita eldöntése szempontjából nem bírt jelentőséggel, hogy a felperes szabálysértést követett-e el, ezért nem hivatkozhat a 35/2009. (III. 27.) AB határozatban kifejtett álláspontra, mely szerint ha a szabálysértés megállapítására nem került sor, a kerékbilincs leszerelésének az ellenértéke visszatérítendő.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását és az alperes kereset szerint történő marasztalását, másodlagosan pedig az eljárás felfüggesztését és az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését.

Kifejtette, hogy a kerékbilincs alkalmazásának a lehetőségét a Közterület-felügyelet esetében az 55/2009. (X. 16.) IRM rendeletben meghatározott feltételek fennállása teszi lehetővé. Ezen rendelet a megállást és a várakozást akkor minősíti szabálytalannak, ha a jármű elhelyezése sérti a közúti közlekedési szabályokat, valamint eltér a közterület rendeltetésére vagy a használatára vonatkozó jogszabályi előírásoktól. A közterület használatára vonatkozó szabályokat a 19/2005. (IV.22.) Fővárosi Közgyűlési rendelet határozza meg, amely szerint védett övezet a KRESZ 14. § (1) bekezdés n) pontjában meghatározott módon (tábla jelzi, hogy mindkét irányból behajtani tilos) kijelölt, és a rendelet 1. sz. mellékletében megállapított terület. Mivel a ... út ... számmal szemközti területre vonatkozóan behajtani tilos tábla nem volt elhelyezve, a jármű szabálytalan elhelyezésének ténye és a kerékbilincs alkalmazásának jogszerűsége nem állapítható meg. Kizárja a jogkövető magatartás tanúsításának lehetőségét a jelzés hiányán túl az is, hogy az érintett földszál tekintetében semmi nem utal park minőségre, az egy szemetes, kopár terület.

Az eljárás felfüggesztését és az Alkotmánybíróság megkeresését azért kérte, mert álláspontja szerint a kerékbilincs alkalmazására vonatkozó szabályozás indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű rendelkezéseket tartalmaz.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokai alapján.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a csatolt iratok alapján kiegészíti azzal, hogy a felperes a 2007. augusztus 25-i közterület-felügyelői intézkedés ellen 2007. szeptember 3-án kelt és szeptember 21-én érkeztetett panaszát a Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal Védelmi és Gazdasági Ügyosztálya ... számú, 2007. szeptember 25-én kelt határozatával elutasította. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (Kftv.) 23. §-ának (3) bekezdése alapján panasznak nincs helye, mert az ügyben szabálysértési eljárás indult. Ezen határozat fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett.

Az így kiegészített tényállásra is tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetért, annak indokolását azonban kiegészíti, illetve módosítja az alábbiak szerint.

A felperes a keresetét elsődlegesen a Ptk. 361. §-a alapján jogalap nélküli gazdagodás, másodlagosan a Ptk. 349. §-a alapján közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén terjesztette elő. Az elsőfokú bíróság mindkét jogalapot érdemben vizsgálva a keresetet azért utasította el, mert álláspontja szerint az alperes eljárása nem volt jogellenes.

A Ptk-nak a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó szabálya azonban - ahogy erre az alperes helyesen hivatkozott - szubszidiárius jellegű, vagyis az alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a gazdagodó és a sérelmet szenvedett fél között más jogviszony nem áll fenn, illetve a jogvita a felek fennálló jogviszonyára irányuló speciális szabályok szerint nem bírálható el. A károkozás ténye, amelyre a felperes hivatkozott, a károsult és a károkozó között jogviszonyt hoz létre, ezért az elsődleges jogcím érdemi vizsgálatának nincs helye.

A fentiekre tekintettel abban a kérdésben kellett a bíróságnak állást foglalnia, hogy a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése szerint megállapítható-e az alperes felelőssége közigazgatási jogkörben okozott kárért. Ebben az esetben a kárfelelősség speciális feltétele, hogy a kár rendes jogorvoslással ne legyen elhárítható, illetve a kár elhárítására alkalmas jogorvoslati lehetőségeket a károsult igénybe vegye. A 19/2005. (IV.22.) Fővárosi Közgyűlési rendelet (továbbiakban R.) 43. §-ának (1) bekezdése és a Kftv. 23. §-ának (2) és (3) bekezdése értelmében a felügyelő intézkedése miatt panasznak nincs helye, ha szabálysértési eljárás indult az ügyben. A felperes ellen a szabálysértési eljárás megindult, az abban hozott megszüntető határozattal szemben pedig nem élt fellebbezéssel. Ez azonban a Ptk. 349. § (1) bekezdésének alkalmazását nem zárja ki, ugyanis a kár már bekövetkezett, ezért a jogorvoslat annak elhárítására nyilvánvalóan nem lett volna alkalmas.

A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló kereset megalapozottságának további feltétele, hogy a felperes bizonyítsa a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes jogellenes magatartását és az azzal okozati összefüggésben bekövetkezett kárt.

A jogellenes magatartás vonatkozásában a felperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott jogszabályokat is megjelölt. Ezek közül a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény felhatalmazása alapján született, a kerékbilincs alkalmazásával és járművek elszállításával kapcsolatos szabályokról szóló 143/1995. (XI.30.) Korm. rendelet a jelen ügyben nyilvánvalóan nem alkalmazható, mert az a rendőrségre vonatkozó szabályokat tartalmaz. Hasonlóképpen nem lehet figyelembe venni az 55/2009. (X.16.) IRM rendeletben foglaltakat, mert az a perbeli eseményeket követően, 2009. november 1-jén lépett hatályba, és a 2007-ben történtekre visszamenőlegesen nem alkalmazható. Mindezek alapján indokolatlan jelen perben az Alkotmánybíróság megkeresése a fenti, az ügy elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bíró jogszabályok vizsgálata céljából.

Az elsőfokú bíróság az R. 2. §-a és 3. §-ának (2) bekezdése alapján állapította meg, hogy az alperes jogszerűen járt el, mert a felperes behajtási-várakozási hozzájárulás nélkül parkolt a védett övezetben. A R. megjelölt szabályára az elsőfokú eljárásban sem a felperes, sem az alperes nem hivatkoztak, így ezzel kapcsolatosan bizonyítás sem folyt. Nem képezte tehát az eljárás tárgyát az a fellebbezésben hivatkozott körülmény, hogy a perbeli védett övezetet a KRESZ-nek megfelelő tábla jelezte-e. Ennek azonban az ítéletábra álláspontja szerint nincs is jelentősége, mert az alábbiakban kifejtettek szerint a felperes nem az elsőfokú

bíróság által alkalmazott jogszabályt, hanem a közutakon való várakozásra vonatkozó szabályt sértette meg.

A 14/1993. (IV.30.) Főv. Kgy. rendelet Melléklete alapján a Városliget kiemelt közcélú zöldterületnek minősül, ezért alkalmazni kell rá a fővárosi zöldfelületi rendszerbe tartozó zöldterületek és zöldfelületek védelméről, használatáról, fenntartásáról és fejlesztéséről szóló 10/2005. (III.8.) Főv. Kgy. rendelet szabályait (2. § b. pont). Utóbbi rendelet 3. §-ának fogalmi meghatározásai alapján megállapítható, hogy az egyes területek besorolásánál a terület funkciójának van meghatározó szerepe, annak, hogy milyen célt szolgál; továbbá az érintett övezetek egyikében sem kell a teljes területnek növényzettel borítottnak lennie. Így például a „közpark” döntően növényzettel fedett, többfunkciós közterület; a „parkterület” olyan közhasználatú zöldterület, amely elsősorban a pihenést, felüdülést szolgálja; a „zöldfelület” gyűjtőfogalomként általában növényzettel fedett területeket jelent; míg a „zöldterület” esetén a céljának meghatározása mellett a jellemzően növényzettel borított terület megjelölés szerepel.

A fényképek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes olyan területen helyezte el a járművét, amely - függetlenül attól, hogy füvesített-e - nem a parkolás célját szolgálja, hanem parkosított területnek minősül. Erre tekintettel a felperes a 10/2005. (III.8.) Fővárosi Közgyűlési rendelet 6. § (3) bekezdésébe ütköző módon járt el.

Az R. 61. §-ának h) pontja alapján tehát a közterület rendeltetésével vagy használatára vonatkozó jogszabályi előírásoktól eltérően parkolt, ezért a 42. § (1) bekezdése alapján az alperes kerékbilincset alkalmazhatott, amelynek a költségét a 42. § (7) bekezdése szerint a gépjármű tulajdonosa, vagyis a felperes volt köteles viselni.

A fentiekben foglaltak szerint az alperes eljárása nem volt jogellenes, a felperes által kifizetett összeg pedig nem kárnak (Ptk. 355. § (4) bekezdés), hanem a gépkocsi tulajdonosát jogszabály alapján terhelő költségnek minősül.

Mindezek alapján az ítéletábra a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított képviselői munkadíjból álló perköltség megfizetésére.

Budapest, 2011. október 26.

. Szabó Klára s.k.
a tanács elnöke

. Sándor Ottó s.k.. Csordás Csilla s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül: